

Marko Lučić, član Uprave i urednik,
Quantum21.net, qLife

Uvodnik

Marko Lučić

Poštovani čitatelji, u lipanjskom objavi na portalu *Quantum21.net*, dok cijela ekipa marljivo radi na novom broju *qLife* časopisa koji će vam u ruke stići početkom srpnja kako biste ga mogli ponijeli sa sobom na more i u miru čitali o tome kako ostvariti PROMJENE velikih sustava, još jednom želimo ukazati na prave **izvore liderstva**: *kvalitetu svijesti* čovjeka (ili grupe ljudi) koji vode različite sustave; od cjelokupnih nacionalnih ekonomija, preko multinacionalnih kompanija do velikih ili malih organizacija. No, značaj *kvalitete svijesti* ovdje ne završi budući da se ova kategorija ne odnosi samo na neki "izvanjski" kontekst (u smislu vođenja organizacija) već je ona itekako važna i na osobnoj razini budući da *izravno određuje kvalitetu života svakog pojedinca*.

Stoga bi svima trebalo biti jasno kako velike PROMJENE, na razini većih ili manjih sustava a posebno na osobnoj razini, koje nestrpljivo i s čežnjom očekujemo, zahtijevaju ništa drugo nego promjenu *kvalitete svijesti*. Drugi put zapravo ne postoji! Kada se kvaliteta svijesti mijenja tada čovjek vidi ono što prije nije mogao vidjeti pa se onda na temelju toga, nove perspektive "stvarnosti", drugačije i ponaša. Dakle, transformacije izvanjske stvarnosti postaje moguća isključivo transformacijom unutarnje stvarnosti!

Ništa novo, budući da nam je mudri Einstein davno poručio kako "problemi ne mogu biti riješeni na istoj razini promišljanja koja ih je stvorila". U kontekstu aktualnih kretanja na domaćoj sceni, smatram važnim zapitati se:

1. Koja je to razina promišljanja stvorila probleme u nas Hrvata?
2. Što bi trebalo promijeniti?

U pokušaju da odgovorim na prvo pitanje navesti ću misli dvojice velikih stručnjaka, Petera Druckera i Petera Sengea, o tome kako "danas živimo u svijetu organizacija...ljudska je stvarnost prožeta

organizacijama...one su tu, svugdje oko nas" (Drucker) te o tome kako "95% uspješnosti svake organizacije proizlazi iz kvalitete liderstva". Ako su njihove poruke ispravne, tada lako možemo zaključiti da kategorija "kvaliteta liderstva" određuje ljudsku stvarnost, pa tako i onu u Hrvatskoj.

"Što određuje kvalitetu liderstva?" sljedeće je pitanje koje se samo po sebi nameće. Iako je na njega teško jednoznačno odgovoriti, edukacija svakako zauzima ogromnu ulogu. Stoga na ovome mjestu nailazimo na "slijepu točku" struke liderstva i menadžmenta u Hrvata koja kontinuirano podržava ideju da su liderstvo i menadžment istoznačni s "ekonomijom". Stoga se samo trebate upisati na neki od ekonomskih fakulteta, diplomirati, po mogućnosti magistrirati i sve će biti riješeno. Sva znanja koja su vam potrebna za uspješno vođenje Vlade, ministarstva, bolnice, velike ili male tvrtke usađena su u vaše umove na nekoj od navedenih obrazovnih institucija.

Što se zatim događa? Počinjemo raditi u sustavima (pišem u prvom licu jer sam i sam ekonomista), prije ili kasnije postajemo liderima i menadžerima na nekoj razini te u svakodnevnoj praksi počinjemo koristiti alate "ekonomije" kojima su nas podučili profesori. Ubrzo shvaćamo da nam u svakodnevnom poslu "kvantitativne metode za poslovno odlučivanje", "menadžment ljudskih potencijala", "računovodstvo" i "financije" ne pomažu baš previše, osim što nam osiguravaju osnovni okvir u kojem se poslovni procesi odvijaju.

Budući da drugih nema na vidiku, tijekom vremena poput "kuhane žabe" počinjemo sve više vjerovati kako su znanja kojima raspolazemo ipak primjerena našim radnim zadacima i odgovornostima. A zašto bi i mislili drugačije? Sustav za kojeg smo zaduženi još uvijek postoji. Istina za volju, iz godine u godinu sve je teže isplaćivati plaće. Ali koga je za to briga? Osim toga, redovno

se uspinjemo na hijerarhijskoj ljestvici što zasigurno nije radi našeg "ne znanja" već posve suprotno, radi "znanja i sposobnosti". Odjednom se nađemo u srednjim tridesetima, na visokim funkcijama i s velikim i jakim egom. Sve nam je jasno. Sve znamo!

Istini za volju, tvrtka koju vodimo sljedeći mjesec neće isplatiti plaće. Institucije se raspadaju, problemi gomilaju, kriza je sve dublja. No, kakve to veze ima s nama? Krivac je "negdje vani", lako ćemo ga pronaći. "Vlada" je odličan izbor za to. Svi je krive pa će i nama u tu svrhu odlično poslužiti (naravno da ne mislim kako Vlada nije ni za što kriva jer ona to jeste i to upravo zato jer ne koristi liderska i menadžerskih znanja u upravljanju kompleksnim sustavom). Jasno vam je kuda sve to vodi?

Iz prethodnog teksta jasno se zaključuje odgovor na drugo pitanje: Što treba promijeniti? Svi zajedno moramo shvatiti kako ključni problem leži u tome što malo toga znamo o liderstvu, menadžmentu i upravljanju složenim sustavima. Svi zajedno moramo shvatiti kako liderstvo i menadžment nisu "ekonomija" već *kvalitetni odnosi, vizija, novi načini suradnje, ispravnost, zajedništvo, skromnost, nesebičnost, dijalog* i slične kategorije od kojih je *svjesnost* sigurno najznačajnija. Svi zajedno moramo zapravo shvatiti da "ništa ne znamo" kako bi konačno počeli učiti i preispitivati duboko ukorijenjene pogrešne pretpostavke. U tom moru novih potreba tekstovi koje objavljujemo tek su mala kap. Kad bi barem sutra bila slap!

Ugodno čitanje!